

-Rekið ódugnaliga stýrið frá!

Vónandi er tann dagur ikki langt burturi, tá verkafeløgini fara at heita á limir sínar um at fara til Havnar at reka hetta ódugnaliga stýrið frá segði Petur Hans Hentze í 1. maidagsrøðu síni í Vági, sum vit prenta í dag.

Góðu kammirátar!
Gott fundarfólk! Í dag eru vit komin saman fyrri at halda altjóða arbeiðaradagin, tann dag vit lita á støðuna hjá verkamannafjöldini.

Føroyska verkafjöldin hevur fyrri tað mesta havt ein mótpart á arbeiðsmarknaðinum, men nú sær út til, at vit hava fingið sjálvst landsstýrið til ein harðari mótpart enn arbeiðsgevararnar. Landsstýrið er valt til at umsita alt land okkara, soleiðis at tað skal gagna øllum íbúgvum landsins. Men so er ikki. Hetta landsstýrið hevur einans tænt einari teggju av teimum frammanundan vælþjargaðu í samfelagnum og kapitalinum. Ein atsókn fyrri og onnur eftir er vend móti lóntakarafjöldini her á landi.

Fyrst settu teir inntøkulógirnar í verk, síðani tóku teir barnastyrkin og seinast pristalið. Men enn eru teir ikki lidrir. Teir arbeiða hart fyrri at seta lön-

ir okkara niður við 20%, og har er ikki torført at fáa eyga á, hvønn hetta fer at raka meinast.

Og fyrri at hetta kann setast í verk, verður ein stórtur partur av verkafjöldini rikin út í arbeiðsloysið. Møguliga koma eini 10% at ganga arbeiðsleys fyrri lívið. Slíkum mannvondum politikki eiga vit ikki at finna okkum í. Eitt annað dømi kann nevast. Tekur tú ein arbeiðara, sum hevur arbeitt alt sitt liv — hann hevur eitt lán upp á 250.000 kr. og eina ársinntøku upp á 120.000 kr. — hesin lóntakarin skyldar sostatt 2 ársinntøkur. Fer nú lönin niður við 20%, kemur hann at skylda næstan hálvatriðju ársinntøkuna.

Kammirátar! Tað verður sagt, at lönin skal niður fyrri at betra kappingarfori okkara og at lönarlagið í Føroyum er ov høgt. Men verkafeløgini hava prógvt

fyrri, at lönirnar í Føroyum er 5% lægri enn í Bretlandi og 39% lægri enn í Danmark.

Skal kappingarfori okkara betrast, so er tað betur um leiðslurnar á teimum ymsu virkjnum verða útskiptar, enn at verkafólkið fer niður í lön. Føroyska verkafólkið hevur altíð havt eitt gott orð á sær í øllum londunum uttan okkum. So á hesum økinum er einki, sum haltar.

Sitandi landsstýri við lögmanni á odda, hevur kostað okkum føroyingum nógv. Hesin sprelliðmaður hevur sprellað óført, hvørja ferð banka-stjórnir ella fiskasøstjórin hava togað í endarnar. Og nikkudukkurnar í lögtinginum eru ikki eitt orð verdar.

Kammirátar! Verkafeløgini hava mangan heitt á limir sínar, og tá hava teir eisini staðið saman. Vónandi er tann dagur ikki langt burturi, tá verkafeløgini fara at

heita á limir sínar um at fara til Havnar at reka hetta ódugnaliga stýrið frá, og síðani seta eitt nýtt stýri, sum umboðar alla verkafjeldina og stuðlum hennara. Tástandi fáa vit rættvísni í hesum landi.

Góðan 1. Mai — Og sleppið ikki úr tykkara tonkum — hvat og hvi vit eru savnað saman 1. mai. Minnst til hetta!!

Fara at misnýta skráseting

Tá alt er ruðuleiki, skútan er við at kollsigla, er torført at varðveita yvirliðið og gjøgnumskoða tað, ið fram fer.

Tann snildi passar sær lögir og smíðar meðan jarnið er heitt, og noyðir til dómis eina p-talsskráseting ígjøgnum, sjálvst um flestøll ræðast hesa skráseting.

Men fólk eru skelkað. Yvirflóðin og rikidómur verja heilaspuni. Tann kaldi veruleikin við arbeiðsloysi, niðurgongd og mistreytti hevur gjørt fólk í døgurhuga, og gjørt tey til lótt offur fyrri snildisliga fyrireikaðum tiltøkum, sum man av berum máttloysi ikki orkar at yvirskoða.

Ræning omaná ræning, og nú hóttan um totala ognartøku er nokk til at man gevst á hondum.

Samtíðarskattaskipanin er óivað tann besti háttur at innkrevja skatt við, og dugi eg væl at skilja, at til at marka

hvønn einstakan má teldan hava okkurt eyðkenni, kallað tað p-tal ella annað tal, sama ger.

Men tað ger ikki tað sama, um p-talið ella annað tal verður nýtt til annað eisini.

Ti hvat er p-talið.

Hvur tú p-tal 290255-048, kunnu øll siggja, at tú er føroysk kvinna, 35 ára gomul. Trý tey seinastu töluni eru ikki við bert til pynt. Ávisir upplýsingar eru knýttir at hesum tali. Har er sagt frá um tú ert maður ella kvinna. Har er ella kann verða sagt frá um tú hevur hvíta, svarta ella gula húð, um tú ert av føroyskum uppruna osfr.

Tá tú gevur p-talið til onkran myndugleika, nýtist honum hvørki at siggja teg ella at spyrja nakra teldu fyrri at seta teg í bás.

Ivan Johannesen segði tað so vakurt í útvarpsending herfyri. Persónliga stemmaði hann ikki

fyrri p-talini í 1983, og hann er heldur ikki fyrri viðka um nýtsluna nú, men av tí og tí orsök bla bla ... fór hann at seta skipanina í verk.

Hann hevur álit á, at starvsfólkið hjá skattavaldinum heldur sína tagnarskyldu, men ikki álit á, at tey geva rætt upp til sama vald, sjálvst um skattavaldið sambært nógaldandi lóg altíð kann útvega upplýsingar frá peningastovnum um hvønn einstakan borgara.

Fleiri tingmenn siga seg ikki dáma, at p-talsskrásetingin verður viðkað. Fleiri dæmdu heldur ikki í 1983, men síðan tá, tá p-talið bert mátti nýtast í sambandi við skatt, er tað longu viðkað til brúks hjá í minsta lagi 5 øðrum stovnum, barnastyrkirin, almannaveitingar, friðarlen, bundin uppsparing, Lønjavningargrunnur, og hvat veit eg, t.v.s. um leið eitt nýtt øki verður lagt undir p-talsskrá-

seting um árið.

Ikki lógið, at Ivani Johannesen dámar illa. Hann átti snøgt sagt at verið so ræddur, at hann legði alla sína ávirkan og orku í at steða skrásetingarskráseting.

Próvgundirnar fyrri p-talsskrásetingini eru á líka lágum støði, sum moralska fori talsmann tess hava.

Hendan er fin «Ræðist tú meira skráseting, hevur tú ikki reitt mjøl í posanum».

Ella hin. «Nógv fólk lata ikki ognaruppgærd inn».

ER mjøl mitt skitið, eigur lögreljan at taka sær av mær. Lati eg ikki ognaruppgærd inn, ásetur skattalógin greitt hvørja sekt eg fái. Har nýtist ikki meiri skráseting.

Tað er beinleiðis lygn, at p-talið bert skal latast peningastovni eftir hesi nýggju skipan.

Keypir tú uppá sáttmála, skalt tú lata seljaranum p-tal, tí annars kann sáttmálin ikki umsetast í peningastovnum, renturnar kunnu ikki dragast frá, og seljarin fær ongan

reiðan pening fyrri vørana.

Nýtir tú gjaldskort í staðin fyrri reiðan pening, kann skattavaldið fylgja við nær og hvar tú nýtir pening. Onki er, sum forðar fyrri at skrásetingar á kassastrimlar í handlum og upplýsingarnir hjá skattavaldinum verða samankoyrdar.

Møguleikin er til staðar gjøgnum viðkaða p-talsskráseting.

Hvi eiga myndugleikarnir ikki eisini at hava upplýsingar um hvussu nógv hvør einstakur borgari kostar heilsuverkinum, lögreljuni og dómsvaldinum. Hvi eiga myndugleikarnir ikki eisini at skráseta, hvi borgarin nýtir samfelagstólina. Vit eiga tey jú øll. Tað er ikki órimiligt at krevja at fylgja við um nakar misnýtir okkara felags ogn.

Møguleikin er til staðar gjøgnum viðkaða p-talsskráseting.

Eiga myndugleikarnir ikki eisini at kanna hvussu peningurin til skúlaverkið verður nýttur. Sjálvandi má kannast og skrásetast um næm-

ingar møta upp, um teir læra nakað, og um teir duga nakað. Møguleikin er til staðar gjøgnum viðkaða p-talsskráseting.

Møguleikarnir til at viðka um nýtsluna av skrásetingini eru óavmarkaðir, tað einasta, ið krevst er, at onkur uppfinnur ein tørv. At slíkt virksemi kostar nógvan pening tosar eingin um, nei, man bert ímyndar fólk allan tann deiliga pening man finnur og sparir, nú verður Palleba vardur.

Okkum tørvar ikki meiri skráseting, men eina nýggja skattalóg. So leingi ongin lóg bannar P/f Rentuspekulatióin, P/f Avskrivningar og P/r Fupp og Svindil at sleppa undan at gjalda skatt, er øll skattaskipanin innanholað og órættvís. Hon eggjar veikum sálum at útnýtt eina skipan, ið allarhelst var góð, áðrenn smartir ómoralskir heilar gjørdur tað til eina óføra lönandi vinnu at hjálpa fólk gjøgnum holini í henni.

Sambært greinarað hjá

Framhald á síðu 19